

SVATÍ

PAPĚŽOVÉ

Foto: wikipedia.org

27. dubna nastane jedna z nejkrásnějších událostí v tomto roce – svatořečení hned dvou papežů najednou. Jedním je bl. Jan XXIII., na kterého si pamatují spíše vaši rodiče a prarodiče, druhým je pak bl. Jan Pavel II. – toho si asi většina z vás ještě pamatuje. Oba dva zanechali v novodobých dějinách církve výraznou stopu.

Co to je svatořečení (kanonizace)? Je to slavnostní prohlášení, že dotyčný člověk hrdinsky uskutečňoval ctnosti a ve svém životě byl věrný Boží vůli. To znamená, že tento člověk je s jistotou v nebi, že se za nás přimlouvá, že jeho život je i pro nás velkým vzorem, jak žít evangelium. Je to většinou dlouhý a náročný proces, který navazuje na proces blahověření. Opět se zkoumají jednotlivé dokumenty procesu, musí být ověřen druhý zázrak na přímluvu kandidáta – je však v pravomoci papeže rozhodnout, že toho není v jednotlivých případech zapotřebí. To se stalo právě v případě bl. Jana XXIII., kdy papež František prominul důkaz druhého zázraku. Slavnostní prohlášení pak koná sám papež, neboť vlastně v tomto aktu užívá své neomylnosti.

Kdo byl Jan XXIII.?

Tento světec se narodil 25. listopadu 1881 v Sotto il Monte v Itálii jako čtvrté ze čtrnácti dětí chudého rolníka Giovannioho Battisty Roncalliho a jeho ženy Marianny Giulie, rozené Mazzolla. Vlastním jménem se jmenoval Angelo Giuseppe Roncalli. Jeho dětství provázela chudoba, dokonce určité odloučení od rodiny, ale vše překonal a byl v roce 1904 vysvěcen na kněze. Dokonce během pobytu v semináři byl i na prezenční vojenské službě u 73. pluku se sídlem v Bergamu. Podle vzpomínek vojenskou službu zvládal bez potíží, jen měl potíže s tzv. onucemi – částmi tehdejší uniformy, vlastně

předchůdci dnešních ponožek a podkolenek; s těmi prý při oblékání zápasil. Svou vůbec první mši sv. sloužil v Římě na hrobě apoštola Petra.

Biskupský sekretář

Nejprve působil jako prefekt v římském semináři sv. Apolináře, ale velice záhy si ho vybral jako svého sekretáře nový bergamský biskup Radini-Tedeschi. Po jeho boku pak poznával chudobu obyčejných lidí, a proto se u něho velice rozvinulo silné sociální citění. Během této doby dál pilně studoval – zvláště svou velmi oblíbenou historii. V roce 1915 byl pak odveden do armády, kde sloužil jako ošetřovatel a kaplan s hodností seržanta. Dokonce byl povýšen na poručíka.

Úspěšný diplomat

Po I. světové válce se roku 1921 ocitl opět v Římě a začal pracovat pro Dilo šíření víry, tedy dílo podporující misijní činnost církve. Jeho velkého talentu a pily si pak všiml i papež Pius XI., který jej osobně vysvětil v roce 1925 na biskupa a poslal ho na náročnou misi do Bulharska jako apoštolského delegáta (nižší stupeň v diplomatické kariéře). Tato země se v té době ocitla v hluboké politické i ekonomické krizi, zároveň je to země převážně pravoslavná. Avšak Roncalliho diplomacie katolické církvi otevírala dveře, byla zde Katolická

akce, zakládaly se nové školy, katolíci již nebyli v útlaku, dokonce i pravoslavný metropolita Štěpán nebyl již tak protikatolicky naladěný.

V roce 1934 byl pak jmenován na nové a ještě náročnější místo – jako apoštolský delegát do Řecka a do Turecka. Zde ho čekalo ještě náročnější období. Z Turecka se stala republika nezávislá na žádném náboženství, takže dokonce vyšlo nařízení, že na veřejnosti není možné nosit symboly svého náboženství – pro kněze to znamenalo nechodit v klerice. I toto nařízení Roncalli respektoval. Během 2. světové války pak pomohl vyjednat humanitární pomoc pro okupované Řecko, což zde zanechalo hlubokou stopu, a v Turecku zabránil vydání několika set židovských uprchlíků do táborů v Německu.

Ke konci 2. světové války byl nečekaně jmenován novým nunciem v Paříži, aby zde pomohl uklidnit napjatou situaci s požadavkem prozatímní vlády na odvolání 33 údajně kolaborujících biskupů a arcibiskupů. Dosáhl snížení tohoto počtu na tři.

Papež koncilu

Začátkem roku 1953 jej zastihlo další jmenování – stal se kardinálem. A krátce na to se dozvěděl, že zaujme místo po zemřelém patriarchovi Agostinim v Benátkách. Čekalo ho tedy další stěhování, tentokrát do benátské laguny. Avšak jen nakrátko. V roce 1958 zemřel velký papež Pius XII. a kardinál Roncalli jel splnit své nejdůležitější poslání – zvolit nového papeže. K velkému překvapení snad většiny světa byl ale právě on zvolen novým papežem. Vybral si jméno Jan s pořadovým číslem XXIII. Byl znám svým smyslem pro humor, ale také určitou nechtí k různým vatikánským ceremoniálům; sám se označil jen jako papež na krátkou dobu, jako papež přechodu. Byl to však přechod nečekaný.

Největším překvapením pro svět bylo pak svolání 2. vatikánského koncilu. Měl to být koncil, který by obrodil církev v moderním světě – nikoliv aby ji změnil, nýbrž aby jí dal novou sílu pro nové výzvy tohoto světa. Jan XXIII. koncil slavnostně zahájil v říjnu roku 1962. Sám se pak již nedožil jeho ukončení, neboť 3. června 1963 umírá. Byl pak pohřben ve vatikánské kryptě vedle mnoha dalších papežů. Brzy po jeho smrti ale přiházejí žádosti o zahájení procesu kanonizace. Slavnostní prohlášení blahoslaveným vykonal ve Svatém roce 2000 papež Jan Pavel II.

Pro zajímavost je hezké připomenout, že dlouholetý sekretář Jana XXIII. P. Loriso Capovilla byl letos ve svých 98 letech jmenován kardinálem.

A Jan Pavel II.?

O něm jsme si psali již před několika lety při příležitosti jeho beatifikace 1. května 2011, takže spíše stručněji. Jan Pavel II., vlastním jménem Karol Józef Wojtyła, se narodil ve Wdowicích v Polsku 18. května 1920. Jeho dětství bylo dost těžké, neboť mu brzo zemřela maminka, starší bratr a v roce 1941 i tatínek, takže od svých 21 let byl sirotek. Během 2. světové války tajně vstoupil do semináře a na slavnost Věch svatých roku 1946 byl vysvěcen na kněze. Krátce na to byl vyslán do Říma na doplnění studia, odkud se vrátil, aby také vyučoval etiku na univerzitě. Byl znám svým osobním přístupem ke svým studentům, se kterými podnikal i různé výlety.

V roce 1958 (tedy v tomtéž roce, kdy se stal papežem Jan XXIII.) byl jmenován pomocným biskupem v Krakově. Tedy již jako biskup se zúčastnil 2. vatikánského koncilu,

na kterém aktivně vystupoval. Na konci roku 1963 byl jmenován krakovským arcibiskupem a v roce 1967 ho papež Pavel VI. jmenoval kardinálem (nebylo mu ještě ani 50 roků).

Jako krakovský arcibiskup velice pevně vystupoval proti komunistickému režimu a hájil práva církve na svobodu vyznání. Stojí za připomenutím, že i přes výslovný zákaz promluvil nad rakví litoměřického biskupa – kardinála Štěpána Trochty, kde jej nazval mučedníkem. Po nečekaném úmrtí Jana Pavla I. byl pak v říjnu roku 1978 zvolen papežem, a to jako první papež neitalského původu po více než čtyřech stoletích.

Pro celý svět to bylo ohromným překvapením, pro křesťany komunistických zemí tzv. východního bloku ohromnou posilou a povzbuzením. To se také zřejmě stalo příčinou pokusu o jeho odstranění, kdy na něj byl 13. května 1981 spáchán atentát. Svou záchranu pak připočítel mateřské ochraně Panny Marie a na tuto památku onu kulku, jež ho zranila, nechal vsadit do korunky sochy Panny Marie ve Fatimě.

My v České republice jsme měli ten dar, že nás třikrát navštívil. Jako papež pak pozdvihl k účtě oltáře několik našich velkých světců a světek: sv. Anežku Českou, sv. Zdislavu z Lemberka, sv. Jana Sarkandra, bl. M. Antonína Kratochvílovou, bl. Restituta Kafkovou, bl. Metoděje Dominika Trčku a bl. Karla I. Habsburského. Starší z vás si jistě vzpomenou, jak celý svět sledoval jeho odchod na věčnost a jak moc to všechny zasáhlo. S o to větší radostí byla přijata zpráva, že beatifikační proces začne v podstatě hned a v roce 2011 se konalo blahověření na neděli Božího Milosrdenství.

Společná kanonizace Jana XXIII. a Jana Pavla II. ukazuje na krásu církve v její rozmanitosti a jednotě. Svatost však není jen pro papeže, k té jsme pozváni opravdu všichni.

Redakce

